

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXX • 15. jún 2020 • Nepredajné

Dnes v čísle:

- Výška poplatkov za odpad
- Povinnosti vlastníkov pôdy
- Ľudové pranostiky
- Z valachov valasi
- Opät v škole

6

Slávni slovanskí vierozvestci, sv. Cyril a Metod, tvoria v dejinách Slovanov a zvlášť Slovákov jednu z najdôležitejších kapitol.

Pochádzali zo Solúna (Thessaloniké). Ich otec, menom Lev, mal vysoké postavenie v štátnej správe. O matke nevieme nič. Metod bol zrejme najstarší. Narodil sa azda okolo roku 815. Metod bolo jeho rehoľné meno, krstným menom sa volal možno Michal. Cyril bol najmladším z detí, krstným menom sa volal Konštantín. Narodil sa asi okolo roku 827. Pretože v okolí žilo mnoho Slovanov, predpokladá sa, že obaja dobre poznali slovanský jazyk. Metod, starší z bratov, sa stal dôležitým civilným úradníkom. Po čase ho však svetské záležitosti unavili, a preto sa utiahol do kláštora. Konštantín sa stal učencom a profesorom, známym ako „Filozof“, v Konštantínopole. No tiež odišiel za svojím bratom Metodom do toho istého kláštora. V r. 860 sa Konštantín a Metod vydali na misie na územie dnešnej Ukrajiny ku Chazarom. Tam našli pozostatky pápeža sv. Klementa, ktorý tam bol vo vyhnanstve (zomrel okolo r. 100). Domov sa vrátili roku 862. Keď sa

byzantskom obrade. V roku 867 sa vydali na cestu do Ríma, aby získali povolenie slúžiť latinskú liturgiu v reči ľudu. So sebou niesli aj pozostatky sv. Klementa. Pápež Hadrián II. ich roku 868 s radosťou prijal a vyhovel všetkým požiadavkám. Ostatky sv. Klementa slávnostne preniesli do baziliky sv. Klementa.

5. júl - Sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda

slava, aby mu na jeho územie poslal misionárov, prirodzene boli Metod a Konštantín tou najlepšou voľbou; poznali totiž jazyk, boli schopní po organizačnej stránke a taktike sa už ukázalo, že sú vhodní pre misijné poslanie. Za touto požiadavkou sa však skrývalo omnoho viac, než len žiadosť o pokrešťančenie. Rastislav, tak ako ostatné slovanské kniežatá, bojoval o nezávislosť spod germánskeho vplyvu a invázií. Kresťanskí misionári z Východu mohli pomôcť Rastislavovi upevniť moc v krajine, a to najmä ak hovorili slovanskou rečou.

Roku 863 teda Konštantín a Metod spolu s niekoľkými spoločníkmi (Kliment, Sava, Angelár, Naum, Vavrinc a ďalší) opustili svoju rodnú zem, aby prišli na Veľkú Moravu a šíрили tu kresťanstvo a kultúru. Správne pochopili, že ak chcú byť úspešní, musia sa prispôbiť rečou i kultúrou miestnemu obyvateľstvu (tzv. inkultúrácia). Konštantín, ešte predtým, než odišiel na svoju misiu, zostavil pre Slovanov písmo, ktoré je dnes známe ako hlaholika. Tá sa považuje za predchodkyňu cyriliky, písmo, ktoré dostalo meno práve po sv. Cyrilovi. Do jazyka starých Slovanov preložili dokonca aj celú liturgiu (texty bohoslužieb) a takisto aj časť Biblie. Bola to veľká revolúcia v tom čase, keďže pri bohoslužbách sa používali len tri jazyky: gréčtina, hebrejčina a latinčina. Keď zistili, že na našom území sa slávi liturgia v západnom (latinškom, rímskom) obrade, prispôbili sa tomu, hoci predtým slúžievali v

to ofutovali, Metod bol prepustený a v sprievode pápežského legáta prišiel na Veľkú Moravu. Legát ho uviedol do úradu arcibiskupa. Kde však presne sídlil, nevieme, pravdepodobne sa zdá miesto Hradište pri Mikulčiciach na Morave. Na Morave vtedy už vládol Svätopluk, ktorý bol dosť ovplyvnený nemeckým kňazom Vichingom. Toho navrhol za biskupa do Nitry. Metoda v Ríme obvinili, že neoprávnené používa slovanský jazyk pri bohoslužbách a v niektorej náuke nie je pravoverný. Metod musel do Ríma. Pápež sa presvedčil, že má pred sebou veľkého a svätého apoštola. Svätoplukovi napísal list – bulu *Industriae Tuae* (jún 880). V nej píše veľmi priaznivo voči Slovanom a Metodovi. Uznáva a potvrdzuje ho za nielen panónskeho, ale aj moravského arcibiskupa. No zároveň aj vysvätil Vichinga za biskupa do Nitry. Aj keď mu prikázal poslušnosť Metodovi, Viching stále kul intrigy, dokonca falšoval pápežské listy. Metod komunikoval s Rómom, pápež mu stále dôveroval a priaznivo sa vyjadroval voči nemu. Metod Vichinga nakoniec poslal k Vislanom na misie (krakovské kniežatstvo). Potom sa

naďalej snažil a vyvíjal veľké úsilie, aby prehĺbil kresťanskú vieru medzi Slovanmi. Mal vplyv aj na Čechov, Maďarov a Vislanov. Zachovala sa tradícia, ktorá hovorí o tom, že pokrstil české knieža Bořivoja a jeho manželku sv. Ludmilu. Mohlo sa to stať v rokoch 874-878. Žitie Metodovo spomína, že Metod pokrstil aj knieža Vislanov v Poľsku.

V roku 882 sa vybral do svojej vlasti na pozvanie byzantského cisára Bazila I. Ten ho prijal s veľkou radosťou a poctou. Metod však cítil, že mu ubúda síla. Chcel ešte dokončiť preklad Sv. písma do staroslovienčiny. Vybral si k tomu dvoch zo svojich žiakov a v priebehu ôsmich mesiacov toto veľké dielo dokončil. Zomrel vo veku sedemdesiat rokov 6. apríla 885. Tesne pred smrťou určil za svojho nástupcu Gorazda, jedného zo svojich učeníkov slovanského pôvodu. Miesto jeho smrti a hrobu bolo pravdepodobne hlavné mesto Veľkej Moravy, avšak nevieme určiť jeho polohu.

Sviatok sv. Cyrila pripadol na 14. februára a sv. Metoda na 6. apríla. Chorvátsko, Čechy, Morava a Slovensko však dostali povolenie sláviť pamiatku obidvoch naraz, a to 5. júla. 31. decembra 1980 vyhlásil pápež Ján Pavol II. solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy. Ich sviatok u nás sa stal slávnosťou. Uctievať si ich ako tých, ktorí stáli pri kultúrnom a náboženskom zrode nášho národa. Ich vplyv – dedičstvo otcov, ako zvykneme hovoriť – cítiť dodnes.

Zivotopisysvatych.sk

Zasadalo obecné zastupiteľstvo

Dňa 7. 5. 2020 sa konalo riadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Polomke.

Starosta obce pán Lihan privítal na zasadnutí poslancov obecného zastupiteľstva a ostatných prítomných. Podľa prezenčnej listiny konštatoval, že na zasadnutí obecného zastupiteľstva je prítomná nadpolovičná väčšina poslancov, čím bolo zasadnutie uznášaniaschopné. (Dokonč. na str. 4)

Medzinárodný deň detí

Sviatok detí, známy pod oficiálnym názvom Medzinárodný deň detí (MDD), sa zvyčajne, ale nie všade, oslavuje 1. júna. Na Slovensku a v niektorých ďalších krajinách bývalého sovietskeho bloku sa tak deje od roku 1950.

Valné zhromaždenie OSN v rezolúcii A/RES/66/292 zo 17. septembra 2012 vyhlásilo 1. jún aj za Svetový deň rodičov s tým, aby sa zdôraznila ich úloha na celom svete.

Idea vzniku Medzinárodného dňa detí siaha do roku 1925, keď sa v Ženeve konala Svetová konferencia pre blaho detí. Delegáti z 54 štátov schválili deklaráciu, v ktorej sa zaoberali chudobou, detskou prácou, vzdelaním a ďalšími otázkami.

Vlády vo viacerých krajinách na základe programu konferencie zaviedli deň detí, aby im urobili radosť a poukázali na ich problémy. Nie je úplne jasné, prečo bol za sviatok detí zvolený 1. jún. Podľa jednej z verzií v roku 1925 čínsky generálny konzul v americkom meste San Francisco zhromaždil skupinu čínskych sirôt a pripravil im sviatok Festival čínov - drakov. Akcia sa konala práve 1. júna. V ten istý deň v Ženeve rokovali odborníci na Svetovej konferencii pre blaho detí. MDD patrí medzi obľúbené sviatky - v tento deň ho slávia vo vyše 20 štátoch.

MDD nebol iba „komunistickým nápadom“. Deň detí sa napríklad v USA prvýkrát oslavoval v San Francisku v roku 1925. V bývalom Sovietskom zväze sa školopovinným deťom 1. júna začínali letné prázdniny.

Rozhodnutie o jeho slávení MDD prijali delegátky Medzinárodnej demokratickej federácie žien na osobitnom zasadnutí v novembri 1949 v Moskve. O desať rokov neskôr OSN schválila Deklaráciu práv dieťaťa.

V iných štátoch sa sviatok detí spája s 20. novembrom a nazýva sa Svetový deň detí, ale aj Svetový deň práv dieťaťa. Termín odporučilo Valné zhromaždenie OSN (VZ OSN) uznesením 836 (IX) zo 14. decembra 1954. OSN 20. novembra 1959 schválila Deklaráciu práv dieťaťa, o 30 rokov neskôr (20. novembra 1989) VZ OSN prijala Dohovor o právach dieťaťa.

1. jún ako Medzinárodný deň detí, bol pozorovaný v mnohých,

hlavne bývalých komunistických krajinách. V západnej Európe a svete sa tento sviatok oslavuje v iné dni a nemá takú popularitu ako napríklad u nás. Je preto niekedy omylom chápaný ako komunistický sviatok, hlavne západnými krajinami. Každá krajina vo svete oslavuje Medzinárodný deň detí v iný deň. Napríklad v Argentíne je to druhá nedela v auguste, v Nemecku, je to ako u nás 1. jún, hoci aj tam sa v bývalom NDR oslavoval Medzinárodný deň detí 1. júna a v NSR 20. septembra a tento sviatok sa nazýval Svetový deň detí. Po zjednotení Nemecka sa Medzinárodný deň detí oslavuje už len 1. júna. V Maďarsku sa od roku 1950 oslavuje

Deň detí poslednú nedelu v máji. V Japonsku sa Medzinárodný deň detí oslavuje 5. mája, v Mexiku 30. apríla, v Poľsku 1. júna, vo Venezuele tretiu júlovú nedelu a v moslimských krajinách 4. júla.

U nás sa Medzinárodný deň detí slávi od roku 1950. Pri jeho zrode stáli organizácie, ktorých poslaním bolo hájiť práva detí - Medzinárodná federácia dieťaťa, Odborové združenie učiteľov a Svetová federácia demokratickej mládeže. Už dávno to nie je sviatok spojený s komunistickou minulosťou Slovenska, pretože v období predošlých rokov po páde komunizmu u nás naberá jeho význam úplne nové rozmery. Je to deň venovaný našim najmenším. Deň, ktorý dospelí venujú detskému svetu, detským hrám, radosťam a detským srdiečkam.

Zdroj: web

SPOMÍNAME

Smutný a dlhý je čas bez Teba, spomienka v srdci vždy boľavá. Nádej, že raz sa s Tebou v Nebeskej otcine stretneme nám silu ďalej ísť životom dodáva.

S láskou v srdci spomíname na nášho zosnulého **Jozefa Oceľa,**

kedy si 18. júna pripomíname 5 rokov ako nás náhle opustil náš drahý manžel, otec, brat a príbuzný priateľ.

Bola milá a nežná ako jarný kvet, čo snežienkou ho voláme.

Bola dobrá a krásna ako rozprávka, čo osvieži nás po ráne.

Taká bola naša mamička! Ona len pre nás žila.

Dobre nám bolo, dobre, kým s nami bola.

Bola pre nás ako rosa, čo oživuje kvet. Bez nej je pústy, prázdny náš svet.

Mamička, naša najdrahšia mamička, navždy Ťa ľubíť budeme. Za Tvoje srdiečko plné lásky Ťi vrúcne ďakujeme.

Dňa 09.06. si pripomíname smutné tretie výročie odchodu do večnosti našej milovanej manželky, maminky a starkej **Evky Lihanovej.** Ďakujeme za tichú spomienku a modlitbu všetkým, ktorí nezabudli. S láskou a úctou spomínajú manžel, deti s rodinami, vnúčatá Dávidko, Barborka, Jamilko a ostatná rodina.

Neúprosný osud to najdrahšie nám vzal, len bolesť v srdciach, smútok, prázdny domov a spomienky nám ponechal.

Kto Ťa poznal, ten pozná našu bolesť, ten vie čo sme v Tebe stratili.

V našom srdci žiješ večne ďalej, spi sladko, veď sa opäť stretneme.

Dňa 29. júna si pripomenieme nedožité sté narodeniny nášho drahého

Jána Pohančanika

Venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S láskou a úctou spomínajú synovia František, Ján, Milan a Jozef s rodinami.

Odišiel tíško, už nie je medzi nami, No v našich srdciach stále žije spomienkami.

Dňa 6. júla uplynie dvadsaťosem rokov od času, kedy nás náš drahý otec

Ján Kohút

Poslednýkrát obdaruil svojím láskavým pohľadom. Spomíname na Teba, stále zostávaš v našich srdciach. Manželka Elena s dcérou Drahuškou a rodinou.

***

Keby sa dalo zavolať do neba, povedať ako smutno je bez Teba. Keby sa dalo vrátiť čas, pohliadiť, počuť Tvoj hlas, stretnúť sa s Tebou zas. Spi sladko, snívaj svoj večný sen, v spomienkach sme pri Tebe každý deň...

Dňa 8. júna sme si pripomenuli piate výročie úmrtia nášho milovaného manžela, otca a starého otca

Františka Hrablaya,

ktorý nás náhle opustil vo veku 58 rokov.

Blahoželanie

Nedávne šesťdesiatiny oslávila pani Mária Oceľová z Ulice SNP. K jej významnému životnému jubileu jej v mene susedov i cirkevnej obce úprimne blahoželáme.

Moje pranie

Tak veľmi si dnes prajem len s tebou v láske žiť, Pane, nech moja duša slúži ti oddane, zmeň ma na radosť Tvoju, Pane, keď bdiem, bedlím, pracujem. Vďaka za všetku krásu života, za všetky dary, ktoré mám, nech sa nestratí moja ochota pomáhať dušiam k výšinám.

Ó, Panna svätá prečistá, mamička vzácna Ježiša Krista, keď slávim rokov šesťdesiat, chcem si pre seba niečo priať. Vypros mi sväté požehnanie pre moju drahú rodinku, to je pre veľké moje želanie, dnes, zajtra, každú hodinku.

Včítiac sa do srdca oslávenkyne pani Márie Oceľovej, som si dovolila vyjadriť želanie jej srdca.

Mgr. M. Oceľová z Clementisovej

Povinnosti vlastníkov poľnohospodárskej pôdy

Okresný úrad Brezno, pozemkový a lesný odbor, ako príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z. z. o integrovannej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších noviel, zabezpečuje výkon štátnej správy podľa § 23 citovaného zákona (ďalej len zákon)

upozorňuje a vyzýva,

každého vlastníka, nájomcu a správcu poľnohospodárskej pôdy, aby zabezpečili základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu ako to ustanovuje § 3 zákona. Každý vlastník, nájomca a správca poľnohospodárskej pôdy je povinný:

1.) vykonávať agrotechnické opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degradáciou,

2.) predchádzať výskytu a šíreniu burín

3.) zabezpečiť využívanie poľnohospodárskej pôdy tak, aby nebola ohrozená ekologická stabilita územia a bola zachovaná funkčná spätosť prírodných procesov v krajinnom prostredí

4.) usporiadať a zosúladiť poľnohospodársky druh pozemku s jeho evidenciou v katastri. Zároveň upozorňujeme občanov, aby svoje poznatky o neobhospodarovanej pôde nahlasovali na internetový portál na stránke www.mpsr.sk - Informačné nástroje - Agroforum - fórum o využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Okresný úrad Brezno, pozemkový a lesný odbor bude v letných a jesenných mesiacoch vykonávať kontroly zabezpečenia starostlivosti o poľnohospodársku pôdu podľa vypracovaného harmonogramu. V zmysle právnych predpisov budú za porušovanie ustanovení § 3 zákona vyvodzované dôsledky.

OÚ Brezno

Výška poplatkov za uloženie zmesového komunálneho odpadu a objemného odpadu na skládku odpadov

Výška poplatku za uloženie zmesového a objemného odpadu na skládku odpadov je pre všetky registrované a ministerstvom životného hospodárstva schválené skládky rovnaká – zákonom určená, ale poplatok závisí od miery separovateľnosti za predchádzajúci rok-vid.tabuľka.

Vysvetlenie: v roku 2018 sme dosiahli mieru separovateľnosti 30,49%- podľa tabuľky sme sa len tak-tak prehnuli cez 30% a tým sme splnili podmienku, že za uloženie odpadu sme v roku 2019 platili 8 EUR za tonu a plus za likvidáciu odpadu 84 EUR za tonu.

V roku 2019 sme znovu ako s „odretými ušami“ dosiahli mieru separovateľnosti 30,38%-v tabuľke sme zostali v tom istom rozmedzí, ale poplatok za uloženie odpadu podľa zákona je už na rok 2020 13 EUR za tonu a za likvidáciu odpadu 93,60 EUR za tonu.

Ak v tomto roku zostane miera separovateľnosti na tej istej úrovni ako v predchádzajúcich rokoch o rok budeme platiť za uloženie už 22 EUR a za likvidáciu bude cena minimál-

ne 93,60 €.

My ako občania môžeme tento poplatok ovplyvniť na čo najnižšiu sadzbu za tonu a daný rok tak, že budeme poctivejšie triediť tie komodity, ktoré sa separujú a 1x mesačne zbierajú a na ktoré máme aj odberateľov.

99% obyvateľov si uplatňuje bonus za separáciu! Ruku na srdce- je to naozaj tak?! Nenájdete sa v kuka nádobe aj nejaká tá PET fľaša, sklenená, či obal (tetrapak) od mlieka, džúsu, alebo plechovka od paštéty, piva a podobne? Veď Brantner zoberie všetko. Áno, zoberie, ale ako sú ťažko tonážne autá, také sú aj faktúry za odpad a tie platíme MY všetci z poplatku za úhradu TKO a ten veru nestačí na všetky poplatky.

Pri obchádzke dediny občas otvorím niektorú kuka nádobu a veru len v máloktovej je to, čo tam má byť! Najnovšie sa kuka nádoby plnia zeleňou-pokosenou trávou! Na obecné kompostovisko je s „kúskom“- (za vedierko, tašku, vrečko) ďaleko a kuka nádoba je skoro prázdna, veď ju pred 2 dňami vysypali a o týždeň prídu zas, tak nech mi

majú čo vysypať a neotkajú mi ju zbytočne prázdnu! Ona sa dá aj odložiť do dvora a vylóžiť ju len keď je plná takým odpadom, akým má byť a nič sa nestane keď to bude len 1x za 2 mesiace – nikto nebude mať za to čierny bod! Zberové auto bude o 10-40 kg ľahšie (podľa toho, čo tam nazhromaždíte) a faktúra tiež! Skúste si len tak pre zaujímavosť aspoň 1x odvážiiť svoju kuka nádobu. Takže určite viem, že tí, čo teraz dávajú do kuka nádob trávu- ktorá má tiež svoju váhu, dávajú tam aj šupky zo zemiakov, zeleniny, ovocia- všetko, čo patrí do kompostoviska. Keď je ďaleko na obecné, tak považujte nad svojím domácim kompostoviskom, veď žijete v rodinných domoch a každý ma záhradu, určite sa nájde 1-2 metre na malé a pre vás aj časom užitočné kompostovisko. Česť a pochvala patrí tým, čo už aj niekoľko rokov takýmto spôsobom eliminujú odpad, nezaťažujú ním kuka nádoby, a majú kvalitné hnojivo pre svoje záhradky, čím si ušetria aj peniaze za drahé hnojivá.

Z. Piliarová

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

máj 2020

**Narodení: 1
Prihlásení: 0
Odhlásení: 2
Zomretí: 2**

**Počet obyvateľov
k 31.05.2020 - 2922**

K.S. Jana TEXTILNÁ GALANTÉRIA

Osloboditeľov 22
Závodka nad Hronom

Novootvorená predajňa
ponúka:

**stužky, gumičky,
nite, krajky, textil,
ručne vyrábané
dekorácie...**

Miera separácie v obci Polomka rok 2019

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x (%)	Sadzba za príslušný rok v eurách x t		
		2019	2020	2021
1	$X \leq 10$	17	26	33
2	$10 < X \leq 20$	12	24	30
3	$20 < X \leq 30$	10	22	27
4	$30 < X \leq 40$	8	13	22
5	$40 < X \leq 50$	7	12	18
6	$50 < X \leq 60$	7	11	15
7	$X > 60$	7	8	11

Vzorec pre výpočet úrovne vytriedenia komunálnych odpadov

Kód odpadu	Názov odpadu	Množstvo odpadov v roku 2019 v t	Množstvo odpadov v roku 2019 v kg
20 01 01	papier a lepenka	21,726	21 726
20 01 02	sklo	49,780	49 780
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	1,130	1 130
20 01 04	obaly z kovu	4,210	4 210
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	2,502	2 502
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	2,478	2 478
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	5,380	5 380
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	4,760	4 760
20 01 39	plasty	6,736	6 736
20 01 40	kovy	15,060	15 060
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	52,000	52 000
20 03 01	zmesový komunálny odpad	340,365	340 365
20 03 07	objemný odpad	39,510	39 510
Spolu všetkých vyzbieraných		545 637	
Spolu všetkých zhodnotených		165 762	

$$\dot{U}_{VKO} = \frac{Mzložka 1 + Mzložka 2 + Mzložka n}{M_{KO}} + 100 [\%]$$

30,38% Miera triedenia

spolu všetkých vyzbieraných a zneškodnených odpadov spolu všetkých vyzbieraných odpadov

Ľudové pranostiky na júl

Aký júl, taký január. Chladný júl celé leto ochladí. V júli do košele obleč sa, v decembri po uši odej sa.

02.07.= Keď dážď padá na Navštívenie Panny Márie, potom prší počas celých dní. 04.07.= Keď prší na Prokopa, namokne každý snop aj kopa. 04.07.= Svätý Prokop prosí, nech slniečko svieti. 04.07.= Svätý Prokop seje huby. 05.07.= Na Cyrila a Metode mnohý hospodár sa smeje. 08.07.= Do svätého Kiliána koľko pšenice narástlo, toľko jej už zostane. 08.07.= Keď na Kiliána prší, bude žito chudobné. 10.07.= Keď na Sedem spáčov /tiež deň Siedmich bratov/ prší, potom za sedem týždňov prší. 13.07.= Dážď na Margitu neosoží senu. 13.07.= Keď na Margitu prší, nebude hrozna. 13.07.= Margita muchám vrece rozväzuje. 13.07.= Svätá Margita volá žencov do žita. 13.07.= Svätá Margita vopchá kosák do žita. 13.07.= Zaplače-li Margi-

ta, bude dažďov do sýta. 15.07.= Ak prší na deň Rozoslania apoštolov, bude drahota. 18.07.= O svätém Kamilu slunce má největší sílu. 20.07.= Na svätého Eliáša je dopoludnia leto, popoludní jeseň. 22.07.= Magdaléna rada plače. 22.07.= Mária Magdaléna čistá, je hojnosť v záhradách istá. 22.07.= Na Máriu Magdalénu rastie zbožie trebárs v stodole. 25.07.= Ak je teplý svätý Jakub - studené sú Vianoce. 25.07.= Koľko mračien na Jakuba, toľko snehu v zime. 25.07.= Na Jakuba keď prší, dobre krumpľe /krumpľe, zemiaky/ sa viažu. 26.07.= Anna už nepečie. 26.07.= O sv. Anne žitečka sa nažne. 26.07.= Sv. Anna - chladno z rána. 26.07.= Svätá Anna žito žala. 28.07.= Dážď na deň Ignáca /Inocencia, pápeža/ znamená lahodnú zimu. 30.07.= Jaký Ábel /Abdon/ a Sét /Senen/, taký bude i september. 31.07.= Od svätého Ignáca - leto se obracia, oplakáva.

Z Valachov valasi

„Toše, ty si už dost veľký na to, aby si mohol pomáhať honel-nikom zahnať ovce do košiara. Tak anzwei! Sergiu, nanos vody do kuchyne! Giorgos, nasyp hydine zrna a ty malý Dimitrios, zabav Hedvigu, pokiaľ dozriem na valachov, či je všetko v poriadku pri výrobe syra, oštiepkov i bryndze. Na našom salaši musí byť všetko richtig, lebo zanedlho si prídu zemepáni po naturálne dávky. Dostanú syr, oštiepky, bryndzu a desať kusov tých najlepších oviec.“

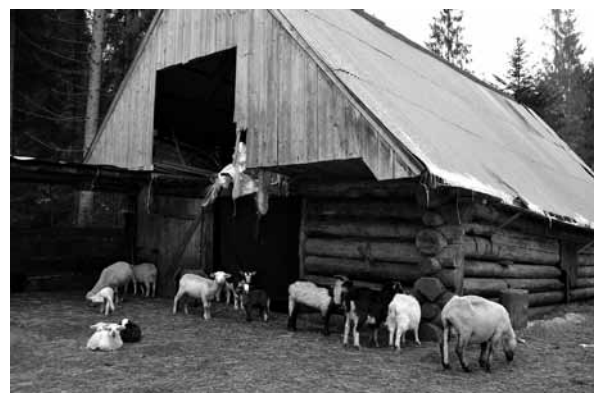
Vždy energická a stále krajšia a krajšia Vihelmína sa veru má čo obracať, keď v neprítomnosti Ioannisa musí viesť salaš a ani rodine nesmie nič chýbať. Ešteže má vrodenu germánsku presnosť a systematickosť a valasi zasa svoju vytrvalú pracovitosť. Ktovie, prečo si Ioannis vybral práve toto miesto pre svoj salaš. Možno ho sem priviedol duch jeho pradávnych predkov Keltoz kmeňa Volkov (Valachov), ktorí sa po porážke Rimanmi v 1. storočí p.n.l rozišli do rôznych kútov Európy a na nových miestach dostávali i nové pomenovania a z istého keltského kmeňa Volkov sa vyvinul i keltský kmeň Kotínov, ktorý sídlil na strednom a severovýchodnom Slovensku i na katastrálnom území našej Polomky v Slovenskom rudohorí, kde sa zaoberal ťažbou i spracovaním železnej rudy. Touto prácou sa v týchto končinách zaoberali niektorí osadníci tak v stredoveku ako i v novoveku, veď aj rodičia Vihelmíny v stredoveku mali tu železiarsku usadlosť.

Valasi boli pracovití a všetko by sa dalo zvládať, no, ale ako je svet svetom, človek nemá pokoja pre panskú chamtivosť a ctižanosť po moci. Až do týchto hôr sa dostala správa, že zomrel kráľ Ľudovít I.

A kto bude teraz vládnuť Uhorsku? Nuž valasi povrávajú, vrah v boji o uhorský trón vyšiel víťazne brat českého kráľa Václava IV. Žigmund I. – syn Karola IV. Nuž a za vlády Žigmunda od roku 1397 museli poddaní platiť aj mimoriadnu protitureckú daň.

„Predstavte si, my chudobní valasi v našich usadlostiach máme vyzbrojovať ozbrojencov proti Turkom. 25 usadlostí má vyzbrojiť jedného ozbrojenca“, hrdie si mladý valach Dežko.

„Jaj, bolo dobre, ale už nebude, kto vystačí platiť tie nezmyselné dane? Veď Boh dal vodu, les a pašienky každému. A teraz? Ešte aj osobitné poplatky. A beda tomu, kto by sa chcel sťahovať do iného panstva. Pokiaľ sa dalo, mnohí utekali do miest, alebo sa stávali zbojníkmi. Idú chýry, že už i Nikolaja obesili, lebo sa pridal ku zbojníkom, však táto výstraha pánom pomohla iba ako kvapka dažďa do potoka. Keď je človek hladný, nedbá na panské výstrahy“.

Boli to práve tieto nepokojné pomery, ktoré odvolali Ioannisa chytať zbojníkov. A Vihelmína sa od polnoci strachuje v akom poriadku sa Ioannis vráti domov. „Ach, muž, môj muž, či ti zasa budem prať zakrvavenú košeľu po boji so zbojníkmi, alebo či sa mi vôbec živý domov vrátiš? Ach, Bože môj, prosím Ťa, zhladni na našich päť detí i na mňa, nech spravodlivosť zvíťazí a nech sa mi môj milovaný Ioannis vráti domov živý“.

„Čo to počúvam, ty moja poľná ružička, tak pekne si ma ešte nikdy neusvedčila o tvojej láske ku mne.“

„Ó, mein Gott a ty si to počul?“

„Počul a chcem to počuť tisíc a tisíckrát“, hovorí šťastným a pevným hlasom Ioannis.

„Tak potom sa musíš tisíc a tisíckrát vrátiť domov v poriadku!“ Ioannis pohladil ustatými očami svojich päť detí a na brieždení sa už chytal svojich bačovských povinností pripravený prijať vyberačov dávok pre panstvo.

Mária Ocelová

Adresátom, ktorí ma pozdravili pri príležitosti môjho životného jubilea v predchádzajúcom čísle Polomských noviniek s pokorou a opätovanou láskou vyjadruje úprimnú vďaku

Mgr. Mária Ocelová

Zasadalo obecné zastupiteľstvo

(Dokonč. zo str. 1)

Vedením zápisnice z rokovania poveril Janku Hebeňovú a Dianu Ďurčenkovú.

Za overovateľov správnosti zápisnice z rokovania určil doc. Ing. Jaroslava Varechu, PhD. a Mgr. Františka Heretu. Starosta obce predložil na schválenie program rokovania obecného zastupiteľstva. Poslanec Roman Kohút navrhol, aby sa v bod rôzne doplnil o bod o zriadení občianskej poriadkovej hliadky a druhý bod - keďže budú mať obce krátené rozpočty navrhol, aby sa pozastavili práce pri budovaní chodníka v miestnej časti Hámor.

Keďže poslanci nemali k doplneniu programu žiadne pripomienky, bol všetkými hlasmi schválený. Starosta obce predložil návrh, aby do návrhovej komisie boli zvolení poslanci: Erik Michalec, Ing. Ján Fusek, Dušan Muška. K návrhu neboli žiadne pripomienky a návrhová komisia bola jednomyselne zvolená.

Obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o plnení uznesení obecného zastupiteľstva a kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Ing. Jozefa Svetláka, ktorý od ostatného zastupiteľstva vykonával kontrolnú činnosť podľa schváleného plánu práce. Zameralo sa hlavne na dodržiavanie finančnej disciplíny, uzávierku hospodárskeho roku v rozpočtovom, aj podnikateľskom účtovníctve. Konštatoval, že účtovníctva sú vedené na dobrej úrovni a vyjadrujú reálny stav obidvoch subjektov. Nie sú žiadne finančné rozdiely medzi výkazníctvom a reálnou skutočnosťou. Navrhol poslancom záverečný účet prijať bez výhrad.

K zhodnoteniu záverečného účtu za rok 2019 zasadala finančná komisia, v sumáre sme skončili dobre. Došlo k navýšeniu majetku. Máme prebytok rozpočtového hospodárenia a preto vedenie obce navrhuje previesť finančné prostriedky na rezervný fond. Aj napriek koronavírusu výsledky nie sú také zlé, a preto finančná komisia odporučila záverečný účet prijať bez výhrad. Obecné zastupiteľstvo schválilo Záverečný účet Obce Polomka a celoročné hospodárenie za rok 2019 bez výhrad. Prebytok rozpočtového hospodárenia navrhujeme použiť na tvorbu rezervného fondu. Obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o stave obecného majetku a správu o zabezpečovaní úloh na úseku požiarnej ochrany za II. polrok 2019.

Starosta obce predložil správu o lyžiarskom vleku a finančnom zhodnotení sezóny 2019/2020. Vlek je z roku 1990. Sú tu veci, ktoré bolo treba nakupovať, opravovať všetko, čo bolo pokazené, robila sa revízia správa. Všetko, čo dokážeme opraviť vo vlastnej réžii, robíme. Defektoskopia lana ukázala, že lano na veľkom vleku nie je prevádzky schopné. Zakúpilo sa nové lano v hodnote 8.300,-Eur. Frekvenčný menič stál 19.000,-Eur. Kúpili sa puzdrá, závesy. Ďalej máme v marci prikúpenie el. energie za 9.248,-Eur. Potrebovali by sme frekvenčný menič na veľký vlek. Samotná príprava na sezónu začala už 1. apríla 2019 a skončila začiatkom marca 2020. Táto sezóna bola stratová. Nakoľko bolo teplo, nemohol sa hneď zasnežovať celý úsek vleku tak, ako po iné roky. Sezóna sa začala neskoro. To sa odrazilo aj na tržbách. Poslanci sa v rozprave venovali jednotlivým nákladovým položkám, potrebou vykonaných opráv a údržby zariadení a možnosťami riešenia jednotlivých problémov. Hlasovaním správu zobrali na vedomie.

V bode venovanom poriadkovým hliadkam v našej obci poslanci konštatovali potrebu prijať opatrenia z dôvodu zhoršovania sa situácie verejného poriadku, vzťahujúceho sa násilnia a vandalizmu v našich uliciach. Na budúce zasadnutie si určili úlohu zistiť možnosti, legislatívne náležitosti a spôsoby realizácie zriadenia občianskych hliadok.

Počas interpelácie a diskusie sa poslanci zaoberali štádiom dokončenia detského ihriska a odovzdania do prevádzky, potrebou výrubu poškodených stromov na verejných priestranstvách, testovaním na COVID-19 v našej obci – bolo negatívne, potrebe nového typu bankomatu v našej obci na výber aj vklad hotovosti a štádiom projektu rekonštrukcie materskej školy.

D.Ď

S veľkými obavami, strachom, ale aj radosťou sme čakali na deň, keď sa otvorila aj brána našej materskej školy. Nikto z nás asi ani neveril, že sa tak stane ešte tento školský rok. Nakoniec s dovolením p. starostu sa to podarilo. Materská škola bude otvorená dva mesiace, a to jún a júl, aj keď s upravenými podmienkami. Deti, ktoré navštevujú materskú školu sú

rozdelené do troch skupín, v ktorých je najviac 15 detí. Vytvorená skupina sa nemení. Pri každom vchode do materskej školy sa nachádza dezinfekcia rúk. Ráno sa vchádza hlavným

OTVORENIE MATERSKEJ ŠKOLY

vchodom, kde sa deťom meria teplota. V priestoroch materskej školy sa pohybujú osoby sprevádzajúce dieťa vždy v rúšku. Náš deň, vo veľkej miere závisí aj od poveternostných podmienok a ak nám to počasie dovolí, tak s deťmi organizujeme väčšinu aktivít na školskom dvore alebo na ihrisku. V triedach sa deti hrajú v menších skupinách v súlade s rozhodnutím ministerstva školstva. V interiéri a ani exte-

riéri deti nenosia rúška. Toalety sú vybavené mydlom v dávkovači a jednorazovými utierkami, textilné uteráky nepoužívame. Aj stravovanie máme rozdelené v troch skupinách,

jedna sa stravuje v jedálni materskej školy, druhá vo veľkej jedálni a tretia skupina zostáva v triede. Odpočinok detí je na lôžkach, ktoré sú od seba vzdialené 1 meter. Do konca školského roka nebudeme organizovať žiadne spoločné akcie – rozlúčky s predškolákmi, ani besiedky.

Deti sa veľmi tešia, že sa môžu spolu hrať aj keď v upra-

vených podmienkach. A my ďakujeme p. starostovi, že nám umožnil dokončiť školský rok 2019/2020 v materskej škole.

Kolektív MŠ

Opäť v škole

1. júna sme po viac ako dvojmesačnom prerušení vyučovania otvorili bránu školy pre žiakov 0. - 5. ročníka. Do školy nastúpilo 74 detí zo 118 žiakov. Verím, že všetci prišli s radosťou, pretože chceli vidieť svojich spolužiakov, ale i svoje pani učiteľky a učiteľov, ale zároveň aj preveriť svoje vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudli počas dištančného vzdelávania. Dúfam, že do školy prilákajú aj ďalších spolužiakov, ktorí sa možno obávajú prísť medzi nich.

ZŠ Polomka

Čo je nové v Slniečku?

Začiatok mája priniesol pre Centrum pre deti a rodiny Polomka (CDR) veľkú zmenu. Už dlhšiu dobu sa pracovalo na tom, aby sa jedna skupina - skupina Horná, presťahovala do novo zrekonštruovaných priestorov rodinného domu na Ulici SNP. Stalo sa tak 11.5.2020, kedy sa deväť detí ocitlo vo vynovených izbách a nových priestoroch. Deti a zamestnanci sa na túto zmenu už dlhšie pripravovali a dokonca sa aj pričínili o vytvorenie tohto nového bývania, či už skladaním nábytku, upratovaním alebo inými prácami.

Predchádzalo tomu veľa administratívneho vybavovania, práce na úprave rodinného domu a pozemku, čo vyžadovalo mnoho času a energie. Spoločnými silami sme to zvládli a sme v novo zrekon-

štruovanom rodinnom dome. Súčasťou rodinného domu je obrovská záhrada, v ktorej sa deti môžu hrať a budú mať možnosť učiť sa pracovať v záhrade. Časom nám možno v záhrade pribudnú aj nejaké zvieratká. Zatiaľ vo dvore nemáme žiadne pliecky či hojdačky, ale pracujeme na tom, aby sme niečo pre deti vytvorili.

Je to pre deti veľká zmena, pretože 19 rokov žili spoločne v dvoch samostatných skupinách CDR. Deti si musia zvykať na nové priestory, novú cestu do školy a nových ľudí v okolí. Rovnako si ľudia musia zvyknúť na nás. Naším zámerom je skvalitniť život detí v CDR, začleniť sa do spolunažívania susedov a pripraviť

deti na reálny život.

Keďže sme sa odčlenili od kmeňovej budovy CDR, skupiny Slniečka, pomenovali sme si našu skupinu "Včielky", ale oficiálne sme "Satelit CDR Polomka".

M. Ďuricová

